



Försäkringsvillkor

Traditionell försäkring för ITPK, Livsarbetstidspension, ITPK-P och ITPK-PP

Försäkringsvillkor 572
Svenskt Näringsliv – Förhandlings- och samverkansrådet PTK
Almega – Civilekonomerna/Jusek/Ledarna/SEKO/SRAT/Fackförbundet ST/
Sveriges Ingenjörer
Medieföretagen – Svenska Journalistförbundet/Unionen/Ledarna
Försäkringsvillkoren gäller från och med 2024-04-01 för försäkringar tecknade
till och med 2007-06-30.
Folksam Tjänstepension AB

Folksam

Innehåll

Försäkringen	4
Försäkringsgivare.....	4
Kollektivavtalsparter.....	4
Försäkringstagare	4
Försäkrad.....	4
Nämnd.....	5
Administratör	5
Försäkringsavtalet	5
Tiden för Folksam's försäkringsansvar	6
Premie	6
Ändring av försäkringsvillkoren	6
Traditionell försäkring i Folksam	7
Så här placeras dina premier	7
Pensionskapital	7
Fördelning och tilldelning av överskott	7
Kollektiv konsolideringsnivå	8
Ålderspensionens utformning	8
Så här fungerar garantin för din ålderspension.....	8
Återbetalningsskyddets utformning	8
Det här kan du välja.....	8
Ålderspension med återbetalningsskydd.....	9
Hälsoprövning	9
Förmånstagarförordnande	9
Flytträtt	11
Utflytt – Flytta intjänat pensionskapital från Folksam	11
Kollektiv flytträtt	12
Utbetalning av pension	13
Så här betalas ålderspensionen ut.....	13
Förtida uttag av ålderspension.....	13
Uppskjutet uttag av ålderspension.....	13
Annan utbetalningstid för ålderspension.....	13
Partiellt uttag av ålderspension	13
Ålderspension om din arbetsförmåga är nedsatt	14
Överskott under utbetalningstid	14
Utbetalningstermin.....	14
Tidpunkt för utbetalning samt räntebestämmelser	15
Force majeure.....	15
Avgifter och skatter	16
Avgifter	16
Skatter	16

Kontakt med Folksam

Kundservice eller vid inträffad skada: 0771-950 950

Hemsida: folksam.se

Övrigt	16
Information om försäkringen	16
Behandling av personuppgifter	17
Skaderegistrering	17
Kontaktuppgifter	17
Om du inte är nöjd	17
Begreppsförklaringar	19

Försäkringen

Försäkringsgivare

Försäkringsgivare är tjänstepensionsföretaget Folksam Tjänstepension AB med organisationsnummer 559337-6741, nedan kallat Folksam.

Folksam är ett aktiebolag som drivs enligt ömsesidiga principer vilket innebär att allt överskott från traditionell försäkring över tiden går tillbaka till försäkringstagarna, de försäkrade eller andra ersättningsberättigade.

Huvudkontorets adress är Folksam, 106 60 Stockholm. För mer information om Folksam, gå in på folksam.se eller kontakta närmaste Folksamkontor.

Kollektivavtalsparter

Traditionell försäkring för ITPK, Livsarbetstidspension, ITPK-P och ITPK-PP är en premiebestämd tjänstepension som grundar sig på kollektivavtal. Försäkringen gäller för tjänstemän som omfattas av någon av följande pensionsplaner:

- ITPK enligt ITP-planen¹, som är ett kollektivavtal tecknat mellan Svenskt Näringsliv och Förhandlings- och samverkansrådet PTK (PTK). Parterna benämns i dessa villkor kollektivavtalsparterna.
- Livsarbetstidspension enligt lokala överenskommelser mellan olika förbund inom Svenskt Näringsliv och PTK.² Parterna benämns i dessa villkor kollektivavtalsparterna.
- ITPK-P enligt ITP-P-planen, som är ett kollektivavtal tecknat mellan Almega och Civil-ekonomerna/Jusek/Ledarna/SEKO/SRAT/Fackförbundet ST/Sveriges Ingenjörer. Parterna benämns i dessa villkor kollektivavtalsparterna.
- ITPK-PP, även benämnt ITPK Pressen, enligt ITP-PP-planen, som är ett kollektivavtal tecknat mellan Medieföretagen och Svenska Journalistförbundet/Unionen/Ledarna. Parterna benämns i dessa villkor kollektivavtalsparterna.

I dessa försäkringsvillkor används den gemensamma benämningen ITPK för samtliga pensionsplaner enligt ovan. Om avvikande regler gäller för någon pensionsplan, anges detta särskilt.

Försäkringstagare

Försäkringstagare är den anställdes arbetsgivare, som betalar hela premien för försäkringen.

Försäkrad

Försäkrad är den anställda, på vars liv försäkringen gäller. Detta förhållande kvarstår även efter det att anställningen upphört.

Den försäkrade betraktas dock som försäkringstagare i fråga om rätten till pension samt i fråga om rätten att välja till återbetalningsskydd, och vem som i så fall ska vara förmånstagare. Den försäkrade betraktas också som försäkringstagare i fråga om rätten att ändra försäkringen och att flytta intjänat pensionskapital till annan valbar försäkringsgivare.

I dessa försäkringsvillkor benämns den försäkrade i du-form.

¹) Regelverket för ITPK enligt ITP-planen omfattar även tjänstemän som tidigare omfattats av regelverket för BOA-PK enligt pensionsavtal BOA-P, som är ett kollektivavtal tecknat mellan Statens arbetsgivarverk (nuvarande Arbetsgivarverket) och SACO-S/SF/TCO-S. För mer information om BOA-PK, kontakta Avtalat.

²) Premierna till denna pensionsplan kallas även för Livsarbetstidspremier eller LP-premier. För information om gällande avtalsområden, se avtalat.se.

Förmånstagare

Om du har valt till återbetalningsskydd, och avlider innan eller under pågående utbetalning av ålderspension, sker utbetalningen i stället till din/dina förmånstagare.

För återbetalningsskyddet gäller ett generellt förmånstagarförordnande, som anger till vem utbetalning ska ske vid ditt dödsfall, det vill säga vem som är förmånstagare. Om du vill att utbetalning ska ske till någon annan, måste du anmäla detta genom ett skriftligt särskilt förordnande. Det är endast dina efterlevande som kan vara förmånstagare, se *Återbetalningsskyddets utformning*.

Nämnd

För varje pensionsplan har kollektivavtalsparterna träffat överenskommelse om inrättandet av en särskild nämnd, som svarar för tolkning och tillämpning av överenskommelse för pensionsplanen. Nämndens ledamöter utses av kollektivavtalsparterna. Läs mer under *Om du inte är nöjd*.

Administratör

Kollektivavtalsparterna har gett Collectum AB, organisationsnummer 556636-1159, i dessa försäkringsvillkor kallat Collectum, i uppdrag att vara administratör för ITPK. Collectum företräder de försäkringsgivare som kollektivavtalsparterna godkänt. Läs mer på collectum.se.

För ITPK-P är det Folksam som informerar om och administrerar försäkringen.

Försäkringsavtalet

Enligt vad som överenskommit i kollektivavtalet ansluter sig din arbetsgivare till ITPK genom ett så kallat pensioneringsavtal med Collectum. Pensioneringsavtalet utgör även ett försäkringsavtal mellan arbetsgivaren och Collectum, som företräder de försäkringsgivare som meddelar försäkring enligt ITPK.

För försäkringsavtalet gäller dessa försäkringsvillkor, Folksams försäkringstekniska riktlinjer, försäkringsavtalslagen och svensk lag i övrigt samt vad som anges i försäkringsbeskedet. För försäkringsavtalet gäller dessutom vid var tid gällande överenskommelser mellan kollektivavtalsparterna.

Dessa försäkringsvillkor gäller även för eventuell kompletterande premie som betalas in till försäkringen enligt överenskommelse mellan din arbetsgivare och den lokala fackliga organisationen, mellan förbundsparterna eller mellan din arbetsgivare och dig.

För Livsarbetstidspension är överenskommelse om kompletterande premie inte möjlig.

Försäkringsavtalet grundas på de uppgifter som försäkringstagaren eller du har lämnat till Folksam. Om någon uppgift som försäkringstagaren lämnat är oriktig eller ofullständig, gäller vad som anges för sådant fall i försäkringsavtalslagen. Om sådan uppgift har lämnats av dig, tillämpas vad som skulle ha gällt om uppgiften hade lämnats av försäkringstagaren.

De uppgifter som lämnas till Folksam ligger till grund för försäkringsavtalet och registreras hos Folksam, läs mer under *Övrigt*.

Försäkringsavtalet grundas på kollektivavtal och kan inte sägas upp av Folksam.

Du får ett försäkringsbesked som bekräftelse på att försäkringen har tecknats i Folksam.

Försäkringen får inte pantsättas, belånas, återköpas och inte heller ändras på så sätt att den upphör att vara pensionsförsäkring enligt inkomstskattelagen.

Vid byte av arbetsgivare inom samma pensionsplan får försäkringen överlåtas till den nya arbetsgivaren.

Folksam lämnar kontrolluppgifter enligt skatteförfarandelagen.

Tiden för Folksamns försäkringsansvar

Försäkringsavtalet träder i kraft när Folksam har mottagit uppgift från Collectum om att du omfattas av avtalet och har valt Folksam som försäkringsgivare. Försäkringsavtalet gäller till dess att utbetalningarna från försäkringen upphör eller att du flyttar ditt intjänade pensionskapital till annan valbar försäkringsgivare, se *Flytträtt*.

Försäkringsavtal som tecknats utan återbetalningsskydd upphör att gälla vid ditt dödsfall.
Försäkringsavtal som tecknats med återbetalningsskydd upphör att gälla vid ditt dödsfall om förmånstagare saknas.

Premie

Premien bestäms av kollektivavtalsparterna.

Storleken på eventuell kompletterande premie bestäms enligt överenskommelse mellan din arbetsgivare och den lokala fackliga organisationen, mellan förbundsparterna eller mellan din arbetsgivare och dig.

För Livsarbetstidspension är överenskommelse om kompletterande premie inte möjlig.

Din arbetsgivare betalar in premien till Collectum, som vidarebefordrar den till Folksam.

Om du är arbetsförmögen på grund av sjukdom eller olycksfall eller föräldraledig enligt socialförsäkringsbalken, kan arbetsgivaren ha rätt till premiefrielse (avgiftsfrielse).
Premiebetalningen upprätthålls då genom premiefrielseförsäkringen, för vilken Folksam inte är försäkringsgivare.

Ändring av försäkringsvillkoren

Dessa försäkringsvillkor grundar sig på vid var tid gällande kollektivavtal om ITPK. Försäkringsvillkoren får anpassas till framtida ändringar och tillämpningar som beslutas av kollektivavtalsparterna eller av nämnd eller annat behörigt organ som är utsett av kollektivavtalsparterna. Ändringen ska vara godkänd av respektive nämnd.

Under försäkringstiden kan Folksam ändra försäkringsvillkoren med hänsyn till ändrad lagstiftning, myndighets föreskrift eller rättstillämpning. Folksam kan ändra försäkringsvillkoren även av annan anledning, om ändringen generellt sett inte kan anses innebära en betydande nackdel för försäkringstagaren, dig eller förmånstagaren.

Ändring av försäkringsvillkoren träder i kraft månaden efter den månad då ändringen gjordes eller vid den tidpunkt som kollektivavtalsparterna bestämmer.

Traditionell försäkring i Folksam

Du är garanterad ett pensionsbelopp, se Ålderspensionens utformning.

Så här placeras dina premier

Vid traditionell försäkring är det Folksam som bestämmer hur premierna ska placeras. Placeringen sker med fördelning i olika tillgångsslag.

Målet för förvaltningen i Folksam är att uppnå högsta möjliga reala avkastning under gällande risk- och placeringsrestriktioner. För förvaltningen gäller bland annat de bestämmelser som ges av lagen om tjänstepensionsföretag, Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd samt Folksam Tjänstepensions interna styrdokument och regler för miljö- och etikhänsyn.

För att uppnå god riskspridning fördelas innehaven på ett flertal tillgångsslag och marknader. Portföljens totala risknivå följs löpande upp. Risknivån, även vid mycket negativ utveckling av finans- och försäkringsmarknaderna, får inte vara högre än att de lagstadgade kraven kan uppfyllas med hög grad av sannolikhet. Folksam ser löpande över dödlighetsantagandena.

Pensionskapital

Med pensionskapital avses försäkringens aktuella värde, beräknat med hänsyn till:

- premieinbetalningar
- eventuella tillägg för arvsvinst
- förräntning
- utbetalningar av garanterat pensionsbelopp och eventuellt tilläggsbelopp
- avdrag för driftskostnader
- avdrag för avkastningsskatt, som Folksam betalar.

Pensionskapitalet påverkas av den verkliga avkastningen. Avkastningen på tillgångarna fördelas på försäkringen i form av återbäringsränta. För aktuell återbäringsränta, se folksam.se.

För försäkring utan fullständigt återbetalningsskydd tillförs försäkringen pensionskapital genom det överskott som uppstår då personer i försäkringskollektivet avlider, så kallad arvsvinst, se *Begreppsförklaringar*.

Avdrag för drifts- och skattekostnader utformas på sådant sätt att de sammantaget bedöms täcka de verkliga drifts- och skattekostnaderna. Kostnadsutjämning över tiden kan göras.

Pensionskapitalet är inte garanterat, utan kan både öka och minska. Folksam lämnar ingen utfästelse om dess framtida värdetillväxt.

Fördelning och tilldelning av överskott

Överskott uppstår om utvecklingen av kapitalavkastning, driftskostnader, dödlighet och avkastningsskatt totalt sett blir gynnsammare än vad som antagits vid fastställande av det garanterade pensionsbeloppet. Det är Folksams styrelse som avgör hur överskottet ska fördelas. Överskott tilldelas försäkringen i form av återbärning i samband med varje utbetalningstillfälle. Överskottet betalas ut som ett tilläggsbelopp.

Överskottsmedel kan i enlighet med Folksams bolagsordning även användas för att täcka förluster i Folksam. Överskottet utgör således en del av Folksams riskkapital och är inte garanterat förrän det tilldelats försäkringen.

Angående tilldelning av överskott under utbetalningstiden, se *Utbetalning av pension*.

En försäkrings andel av överskottet motsvaras av skillnaden mellan pensionskapitalet och det beräknade värdet av Folksams garanterade förpliktelser enligt försäkringsavtalet med senast gällande antaganden.

Överskott är inte garanterat, vilket innebär att överskottet kan reduceras för att täcka uppkomna förluster. Överskottet kan dessutom reduceras om Folksams solvenssituation är sådan att åtagandena gentemot kvarvarande försäkringstagare riskeras (solvensjustering).

Fördelning och tilldelning av överskott ska följa kontributionsprincipen. Detta innebär att fördelning av överskott i möjligaste mån ska baseras på den enskilda försäkringens bidrag till överskottet. Om försäkringsavtalet avslutas i förtid genom flytt ska Folksam säkerställa att flytten varken missgynnar den lämnande försäkringstagaren/ersättningsberättigade eller det kvarvarande försäkringstagarkollektivet.

Kollektiv konsolideringsnivå

Med kollektiv konsolideringsnivå avses förhållandet mellan å ena sidan totala tillgångar och å andra sidan utlovade framtida garanterade utbetalningar och eventuell fördelad återbäring. I princip ska 100 procent konsolideringsnivå innebära exakt täckning.

Återbäringssräntan bestäms så att konsolideringsnivån normalt ligger mellan 100 och 120 procent. Målnivå för den kollektiva konsolideringen är 108 procent. Återbäringssräntan kan variera för olika delbestånd.

Om konsolideringsnivån överstiger den övre gränsen eller understiger den nedre gränsen, ska återställande till en nivå inom intervallet ske inom 36 månader. I de fall återställande sker genom reallokering (se *Begreppsförklaringar*) är målet att konsolideringsnivån ska vara 104 procent efter genomförd reallokering.

Folksams konsolideringsnivå och ekonomiska ställning i övrigt framgår av Folksams årsredovisning, som finns på folksam.se.

Ålderspensionens utformning

Ålderspensionen betalas ut i fem år från och med den månad du fyller 65 år. Inför din pensionering kan du ändra såväl pensioneringstidpunkt som utbetalningstid. Du kan också välja att ta ut endast en del av din pension, se *Utbetalning av pension*.

Ålderspensionen gäller i sin grundform utan återbetalningsskydd. Det är du själv som avgör om återbetalningsskydd ska ingå, se *Återbetalningsskyddets utformning*. Om återbetalningsskydd saknas vid ditt dödsfall sker ingen utbetalning från försäkringen, som därmed upphör.

Så här fungerar garantin för din ålderspension

Ditt garanterade pensionsbelopp byggs upp genom inbetalning av premier. Varje inbetald premie ökar det garanterade pensionsbeloppets storlek. Ökningen beräknas med de antaganden om framtida ränta (garantiränta), livslängd, skatt och omkostnader som gäller vid inbetalningstillfället. För aktuell garantiränta, se folksam.se.

För varje premieinbetalning till försäkringen sätter Folksam av 95 procent för beräkning av garanterat pensionsbelopp. Detta så kallade garantivärde växer med garantiräntan. Resterande 5 procent av din premie bildar ett överskott, som fördelas preliminärt på din försäkring.

Återbetalningsskyddets utformning

Det här kan du välja

Innan du har börjat lyfta ålderspensionen, helt eller delvis, kan du

- välja till återbetalningsskydd för hela ditt pensionskapital inom respektive pensionsplan.

Innan den första utbetalningen av livsvarig ålderspension kan du:

- välja den tid som försäkringen gäller med återbetalningsskydd, så kallad garantitid. Du anmäler ändringar av garantitiden till Folksam.

Ålderspension med återbetalningsskydd

Innan ålderspensionen har börjat betalas ut kan du välja till återbetalningsskydd för hela pensionskapitalet. Återbetalningsskydd innebär att förmånstagare får utbetalning från försäkringen vid ditt dödsfall. Om du väljer återbetalningsskydd blir din ålderspension något lägre än om du inte väljer det, eftersom du inte får ta del av arvsvinster.

Om du har valt till återbetalningsskydd gäller följande vid ditt dödsfall:

- Om du avlider innan du har börjat lyfta ålderspensionen, omvandlas din försäkring till ett återbetalningsskydd, som betalas ut till förmånstagare i fem år. Utbetalningarnas storlek beror på pensionskapitalets värdeutveckling. Förmånstagare har rätt att i anslutning till dödsfallet begära att utbetalningen ska senareläggas. För vissa försäkringsavtal gäller att återbetalningsskyddet betalas ut till förmånstagare först vid din ordinarie pensionsålder. Om dödsfallet inträffar tidigare än vid din ordinarie pensionsålder, kan förmånstagare begära att återbetalningsskyddet ska betalas ut redan vid dödsfallet, då med ett lägre belopp. Se även *Förmånstagarförordnande*.
- Om du avlider under pågående utbetalning av livsvarig ålderspension, fortsätter utbetalningarna till förmånstagare i 20 år, eller den kortare garantitid som du valt, som lägst 5 år, med avdrag för den tid då ålderspensionen betalats ut till dig. Den del av försäkringens värde som avser tiden efter garantitidens slut bortfaller vid ditt dödsfall, vilket bidrar till arvsvinster för andra försäkringar inom försäkringskollektivet. Avlider du efter att garantitiden tagit slut, upphör försäkringen och inga utbetalningar görs därefter.
- Om du avlider under pågående utbetalning av tidsbegränsad ålderspension, fortsätter utbetalningarna till förmånstagare under resterande tid.

Du kan när som helst välja bort valt återbetalningsskydd.

För ITPK-P går det inte att välja bort återbetalningsskydd efter det att ålderspensionen börjat betalas ut.

Om du vill välja till återbetalningsskydd ska du göra det genom anmälan till Avtalat. Om du vill välja bort återbetalningsskydd innan det att ålderspensionen börjat betalas ut ska du göra det genom anmälan till Avtalat. Om du vill välja bort återbetalningsskydd efter det att ålderspensionen börjat betalas ut ska du göra det genom anmälan till Folksam.

För ITPK-P ska ändring av återbetalningsskydd anmälas till Folksam.

Hälsoprövning

Om du väljer till återbetalningsskydd vid första möjliga valtillfälle krävs ingen hälsoprövning. Väljer du till återbetalningsskydd inom tolv månader efter en så kallad familjehändelse, som att du har gift dig, blivit sambo eller fått barn, krävs inte heller någon hälsoprövning.

Om du däremot vill välja till återbetalningsskydd vid en annan tidpunkt, utan samband med en inträffad familjehändelse, måste du fylla i en hälsodeklaration. Klarar du hälsoprövningen, gäller återbetalningsskyddet för såväl intjänat pensionskapital som framtida premier. Klarar du inte hälsoprövningen gäller återbetalningsskyddet endast för framtida premier.

Det är Collectum som gör hälsoprövningen.

För ITPK-P är det Folksam som gör hälsoprövningen.

Förmånstagarförordnande

Förmånstagarförordnandet fastställer till vem återbetalningsskyddet ska betalas ut vid ditt dödsfall, det vill säga vem som är förmånstagare. Om förmånstagaren avlider innan försäkringens hela värde har betalats ut, inträder annan förmånstagare, om sådan finns. Om förmånstagare saknas vid ditt dödsfall sker ingen utbetalning från försäkringen, som därmed upphör. Vid försäkringens tecknande gäller ett generellt förmånstagarförordnande, som du kan ändra.

Om du vill ändra det generella förordnandet, måste du göra det genom en skriftlig anmälan till Avtalat.

För ITPK-P ska det särskilda förordnandet anmälas till Folksam.

Generellt förmånstagarförordnande

Om du inte har anmält annat, kommer utbetalning att ske till förmånstagare enligt denna ordningsföljd:

1. Din make/registrerade partner/sambo.
2. Dina arvsberättigade barn.

Make/registrerade partner är förmånstagare även när mål om äktenskapsskillnad/upplösning av registrerat partnerskap pågår.

Särskilt förmånstagarförordnande

Du kan skriftligen anmäla en eller flera av följande personer som förmånstagare, i valfri ordningsföljd och/eller med valfri fördelning av återbetalningsskyddet:

- a. Din make/registrerade partner eller tidigare make/registrerade partner.
- b. Din sambo eller tidigare sambo.
- c. Barn/styvbarn/fosterbarn till dig eller till någon person under a) eller b).

Make/registrerade partner är förmånstagare även när mål om äktenskapsskillnad/upplösning av registrerat partnerskap pågår.

Det särskilda förmånstagarförordnandet gäller till dess att du ändrar eller återkallar det.

Förmånstagens ändringsmöjligheter

Om du avlider innan utbetalning av ålderspension påbörjats, har förmånstagare rätt att i avslutning till dödsfallet begära att utbetalningstidpunkten för återbetalningsskyddet ska ändras. Ändringen måste avse hela försäkringen och skriftligen godkännas av samtliga förmånstagare vars rätt inträtt. Återbetalningsskyddets storlek kan påverkas av ändringen.

Förmånstagare ska anmäla ändringen till Folksam.

Avstående

Förmånstagare kan helt eller delvis avstå från sin förmånstagar rätt. Ett avstående kan inte villkoras och avser alla framtida utbetalningar. I avstående eller avliden förmånstagens ställe inträder den förmånstagare som är närmast i tur enligt förordnandet. Har ett avstående gjorts och det senare kommer att saknas förmånstagare, inträder åter den som tidigare gjort avstående.

Vem är sambo?

Med sambo avses ogift person, som under äktenskapsliknande förhållanden stadigvarande sammanbor med dig, under förutsättning att även du är ogift och att ni:

- har eller har haft eller väntar barn tillsammans
- tidigare har varit gifta eller registrerade partner
- stadigvarande sammanbott sedan minst sex månader.

Vad gäller om flera barn är förmånstagare?

Finns det flera barn som är förmånstagare, fördelas återbetalningsskyddet i lika delar mellan dem, såvida inget annat anges.

Flytträtt

Det här kan du välja

Fram till tre månader innan din ålderspension helt eller delvis börjar betalas ut, kan du välja att flytta ditt intjänade pensionskapital från Folksam till annan valbar försäkringsgivare.

Utflytt – Flytta intjänat pensionskapital från Folksam

Fram till tre månader innan din ålderspension helt eller delvis börjar betalas ut, kan du välja att flytta intjänat pensionskapital från Folksam till motsvarande försäkring hos en annan valbar försäkringsgivare (mottagande försäkringsgivare). Med motsvarande försäkring menas en försäkring som är utformad på samma sätt som den försäkring som det intjänade pensionskapitalet flyttas från. Om du till exempel flyttar pensionskapital som avser ITPK enligt ITPP-planen utan återbetalningsskydd, ska inflytt till mottagande försäkringsgivare ske till en försäkring som också avser ITPK enligt ITPP-planen utan återbetalningsskydd.

Samma regler gäller vid utflytt av pensionskapital från:

- ITPK enligt ITPP-planen med återbetalningsskydd
- Livsarbetstidspension utan återbetalningsskydd
- Livsarbetstidspension med återbetalningsskydd
- ITPK-P utan återbetalningsskydd
- ITPK-P med återbetalningsskydd
- ITPK-PP utan återbetalningsskydd
- ITPK-PP med återbetalningsskydd.

Flytten ska avse allt intjänat pensionskapital i försäkringen.

Flera försäkringar tecknade i Folksam

Om du inom ITPK enligt ITPP-planen har intjänat pensionskapital i flera försäkringar utan återbetalningsskydd, måste allt pensionskapital flyttas samtidigt och till samma försäkringsgivare. Om någon av försäkringarna är under utbetalning helt eller delvis kan flytten inte genomföras.

Motsvarande regler gäller för:

- ITPK enligt ITPP-planen med återbetalningsskydd
- Livsarbetstidspension utan återbetalningsskydd
- Livsarbetstidspension med återbetalningsskydd
- ITPK-P utan återbetalningsskydd
- ITPK-P med återbetalningsskydd
- ITPK-PP utan återbetalningsskydd
- ITPK-PP med återbetalningsskydd.

Bestämning av flyttbart pensionskapital

Det pensionskapital som får flyttas baseras på kapitalvärdet av garanterade förmåner och fördelad återbäring.

Om Folksams konsolideringsnivå vid tidpunkten för flytt är högre än 120 procent ska pensionskapitalet ökas med försäkringens andel av konsolidering överstigande 120 procent. Om Folksams konsolidering vid tidpunkten för flytt är lägre än vid var tid gällande procentsats som beslutats av Folksam kan pensionskapitalet minska med en konsolideringsfaktor.

Vid beräkning av det flyttbara pensionskapitalet görs avdrag för eventuella justeringar, upplupna försäkringsavgifter och skatter samt flyttavgift.

Om värdet på det flyttbara pensionskapitalet är lägre än försäkringens garantivärde flyttas i stället garantivärdet.

Flyttprocess

Flytt ska ske enligt regler som respektive nämnd bestämmer. Reglerna i inkomstskattelagen ska följas. Du har rätt att ångra flytten, se reglerna för ångerrätt på avtalat.se.

Du gör din anmälan om flytt hos Avtalat.

För ITPK-P ska du göra din anmälan om flytt hos den mottagande försäkringsgivaren.

När tiden för ångerrätten har löp ut tar Folksam emot anmälan om flytt (definitiv flyttbegäran). Vid flytten övergår försäkringsansvaret till den mottagande försäkringsgivaren vid närmaste efterföljande månadsskifte, som inträffar två månader efter det att Folksam mottog definitiv flyttbegäran. Inom två veckor efter nämnda månadsskifte måste det intjänade pensionskapitalet flyttas (flyttidpunkten).

Om Folksam genomför flytten mer än åtta bankdagar efter den angivna flyttidpunkten ska räntekompensation tillföras det flyttade pensionskapitalet. Räntekompensationen beräknas från och med åtta bankdagar efter flyttidpunkten till och med den tidpunkt då överföring av pensionskapitalet genomförts.

Räntekompensationen beräknas med 8 procent på årsbasis plus Riksbankens referensränta ner till 0 procent. Referensräntan fastställs av Riksbanken varje kalenderhalvår. Ränta betalas inte ut om den sammanlagda räntan understiger 0,5 procent av prisbasbeloppet.

Inom 30 kalenderdagar från det att flytten genomförts skickar Folksam kontrolluppgift om flytten till Skatteverket.

Vid dödsfall efter att begäran om flytt har inkommit till Folksam, avbryts flytten.

Flyttavgift

För flytten har Folksam rätt att ta ut en avgift, som godkänts av kollektivavtalsparterna, se *Avgifter och skatter*.

Kollektiv flytträtt

Kollektivavtalsparterna har möjlighet att i särskilda fall säga upp administrationsavtalet med försäkringsgivaren och besluta om flytt av pensionskapitalet för hela försäkringskollektivet. Respektive nämnd ska först godkänna förfarandet och fastställa de regler som ska gälla för sådan flytträtt.

För Livsarbetstidspension är kollektiv flytträtt inte möjlig.

Utbetalning av pension

Det här kan du välja

Inför utbetalning av ålderspension kan du:

- ändra till annan pensioneringstidpunkt än 65 år. Pensioneringstidpunkten kan vara lägst 55 år (förtida uttag). Du kan också välja en pensioneringstidpunkt som är högre än 65 års ålder (uppskjutet uttag).
- ändra till annan utbetalningstid än fem år.
- välja partiellt uttag, som innebär att du får ålderspensionen utbetald i olika delar vid samma tidpunkt eller vid skilda

tidpunkter.

När ålderspensionen har börjat betalas ut ligger ditt val fast och kan inte ändras.

Anmälan om ändring av pensioneringstidpunkt, utbetalningstid och partiellt uttag görs till Folksam.

Så här betalas ålderspensionen ut

Ålderspensionen betalas ut månadsvis i efterskott i fem år från och med den månad du fyller 65 år. Minst tre månader innan du fyller 65 år får du information från Folksam om de ändringsmöjligheter du har innan utbetalningen påbörjas.

Förtida uttag av ålderspension

Du kan lyfta din ålderspension före 65 års ålder, dock tidigast från och med månaden efter det att du har fyllt 55 år.

För att du ska tillåtas att göra ett förtida uttag av ålderspensionen krävs att detta sker i pensioneringssyfte. Det innebär att du ska ha för avsikt att lämna förvärvslivet för att pensionera dig eller fortsätta att förvärvsarbeta endast till en liten del. Vid helt uttag anses pensioneringssyftet vara uppfyllt om du har en ordinarie arbetstid på mindre än åtta timmar per vecka. Vid partiellt uttag på grund av nedtrappning av arbetstiden ska ålderspensionen betalas ut högst i proportion till nedtrappningen. Du ska skriftligen intyga till Folksam att pensioneringssyfte föreligger. Kravet på pensioneringssyfte gäller per försäkring.

För Livsarbetstidspension har du rätt att göra ett förtida uttag utan krav på pensioneringssyfte, du behöver alltså inte sluta arbeta eller minska din arbetstid.

Uppskjutet uttag av ålderspension

Du kan börja lyfta din pension senare än vid ordinarie pensionsåldern 65 år. Det finns ingen tids- eller åldersgräns för uppskjutet pensionsuttag. Du väljer själv tidpunkt. Om du inte begär uppskjutet uttag, sker utbetalning från 65 års ålder.

Annan utbetalningstid för ålderspension

Du har rätt att ändra utbetalningstid för ålderspensionen. I stället för femårig utbetalningstid kan du välja en längre tidsbegränsad utbetalningstid, till exempel 10 eller 15 år. Du kan också välja utbetalning livet ut (livsvarig ålderspension). Om du har ändrat utbetalningstid för din ålderspension ändras också garantitiden, se *Återbetalningsskyddets utformning*.

För ITPK enligt ITP-planen och Livsarbetstidspension kan du välja en kortare utbetalningstid än fem år, som lägst två år.

Du kan dela upp försäkringen i olika delar, högst tre, och ha olika utbetalningstider för varje del. Du kan inte ändra utbetalningstiden för den del av pensionen som har börjat betalas ut, den valda utbetalningstiden ligger då fast.

Partiellt uttag av ålderspension

Du har rätt att ta ut endast en del av ålderspensionen. Partiellt uttag kan göras såväl före som efter 65 års ålder, enligt följande regler:

- Vid partiellt uttag av ålderspension före 65 års ålder krävs att uttagen andel tas ut i pensioneringssyfte. Du måste trappa ner arbetstiden i samma procentuella andel som det partiella uttaget utgör av hel ålderspension. Du har dock rätt att arbeta upp till åtta timmar per vecka.

Exempel – Om du arbetar 100 procent och vill ta ut 25 procent av din ålderspension, måste du minska din arbetstid till 75 procent.

- Du väljer fritt hur stor andel som ska tas ut, dock minst 10 procent av det intjänade pensionskapitalet. Ska utbetalning ske från flera försäkringar, måste minst 10 procent från varje försäkring tas ut. Varje försäkring kan delas upp i högst tre delar.
- Vid stegvis nedtrappning av arbetstiden sker beräkning av tillåten uttagsandel utifrån den arbetstid som gällde före den första nedtrappningen.
- Ytterligare partiellt uttag av ålderspension kan inte ske förrän tidigast efter tolv månaders utbetalning.

När utbetalningen av ålderspension har påbörjats till någon del, kan denna uttagsandel inte ändras.

För Livsarbetstidspension har du rätt att göra ett partiellt uttag utan krav på pensioneringssyfte, du behöver alltså inte sluta arbeta eller minska din arbetstid.

Ålderspension om din arbetsförmåga är nedsatt

Om din arbetsförmåga är nedsatt med minst 25 procent på grund av sjukdom kan du inte få ålderspension för den del som arbetsförmågan avser. Detta innebär att om du begär helt eller partiellt uttag av ålderspension före 65 års ålder, måste du intyga att du:

- inte får sjukpenning, sjukersättning eller arbetsskadeersättning från Försäkringskassan
- inte har begärt sjukpenning, sjukersättning eller arbetsskadeersättning från Försäkringskassan
- inte har begärt utökning av sjukpenning, sjukersättning eller arbetsskadeersättning från Försäkringskassan
- inte får sjukpension enligt pensionsplanens regler eller liknande ersättning från avtalsförsäkring
- inte får sjukersättning, arbetsskadeersättning eller liknande från utländsk motsvarighet till den svenska Försäkringskassan
- inte har begärt sjukersättning, arbetsskadeersättning eller liknande från utländsk motsvarighet till den svenska Försäkringskassan.

Om du får både partiell ålderspension från Folksam och partiell sjukpension enligt pensionsplanens regler och din arbetsförmåga försämras ytterligare, upphör inte din rätt till fortsatt utbetalning av ålderspension från Folksam.

Överskott under utbetalningstid

Försäkringen tilldelas överskott i form av återbäring, och betalas ut som ett tilläggsbelopp. Tilläggsbeloppet räknas fram vid utbetalningstillfället och omprövas sedan varje år under den tid som försäkringen betalas ut. Beloppet kan både öka och minska. Så här räknas det fram:

Exempel – Tilläggsbelopp

Det totala utbetalningsbeloppet jämförs med ditt garanterade pensionsbelopp.

Om det totala utbetalningsbeloppet är större än det garanterade pensionsbeloppet, betalas ett tilläggsbelopp ut.



Fördelat på förväntat antal utbetalningar.

Utbetalningstermin

Utbetalningstermin, det vill säga med vilken regelbundenhet pensionen betalas ut, är normalt månadsvis i efterskott. Om det totala utbetalningsbeloppet för perioden understiger 2 procent av prisbasbeloppet, har Folksam rätt att ändra utbetalningstid och utbetalningstermin.

Om pensionskapitalet vid utbetalningstidpunkten, oavsett om du begär helt eller partiellt uttag, är lägre än 30 procent av prisbasbeloppet när utbetalningen ska påbörjas, har Folksam rätt att lösa in försäkringen med ett engångsbelopp.

Tidpunkt för utbetalning samt räntebestämmelser

Utbetalning ska normalt ske senast en månad efter det att du eller någon annan som gör anspråk på pensionen fullgjort vad som krävs för utbetalning. Finns det anledning att utreda om någon uppgift som lagts till grund för försäkringsavtalet varit oriktig eller ofullständig, behöver utbetalning dock inte ske förrän en månad efter det att sådan utredning avslutats. Utredningen ska bedrivas skyndsamt.

Vid dröjsmål med utbetalning utges ränta enligt räntelagen (1975:635).

Även om dröjsmål inte föreligger utges ränta motsvarande referensräntan minskad med två procentenheter från och med den 31:a dagen efter att belopp förfallit till betalning. Referensräntan fastställs av Riksbanken varje kalenderhalvår.

Ränta betalas inte ut om den sammanlagda räntan understiger 0,5 procent av prisbasbeloppet.

Force majeure

Om en utredning av ett försäkringsfall eller utbetalning av ett försäkringsbelopp blir försenad på grund av force majeure, det vill säga en händelse som ligger utanför Folksamns kontroll, kan inte Folksam hållas ansvarigt för förseningen. Detta givet att Folksam har gjort vad som skäligen kan begäras för att begränsa de skador som kan uppkomma.

Exempel på sådana händelser som kan utgöra force majeure är ändrad lagstiftning, myndighetsåtgärd, krig, krigsliknande händelser, terrorhandling, naturkatastrof, brand, strejk, blockad, bojkott, lockout eller annan liknande omständighet.

Beträffande strejk, blockad, bojkott och lockout gäller ovanstående även om det är Folksam som är föremål eller vidtar sådan konfliktåtgärd.

Folksam svarar inte heller för skada som orsakats av fel i telefonnät eller annan teknisk utrustning som inte tillhör oss.

Så här går anmälan om dödsfall till

Vid dödsfall ska anmälan göras till Avtalat snarast möjligt. Dödsfallsintyg och släktutredning från Skatteverket ska bifogas anmälan. På begäran ska kompletterande handlingar och uppgifter i övrigt, som är av betydelse för bedömning av rätten till utbetalning, lämnas.

För ITPK-P ska dödsfallsanmälan göras till Folksam.

Avgifter och skatter

Avgifter

Under försäkringstiden uppkommer kostnader för administration och kapitalförvaltning. Folksam har rätt att ta ut vid var tid gällande avgifter, godkända av kollektivavtalsparterna. Avgifterna kan ändras.

Försäkringsavgift

Försäkringsavgiften kan bestå av en fast årlig avgift och en avgift på pensionskapitalet.

För närvarande tar Folksam ut en årsavgift på 0,21 procent på förvaltad pensionskapital.

För försäkringsavtal som ursprungligen tecknades i Förenade Liv livförsäkringsaktiebolag (publ), organisationsnummer 516401-8201, och som överlåtits till Folksam ömsesidig livförsäkring 2008-01-01 gäller följande avgifter:

- 60 kronor i fast försäkringsavgift
- 0,90 procent på förvaltad pensionskapital.

Kapitalförvaltningsavgift

Kapitalförvaltningsavgiften tas ut genom minskning av återbäringsräntan.

Flyttavgift

Flyttavgiften, som dras från det flyttbara pensionskapitalet, är för närvarande 400 kronor.

Om värdet på det intjänade pensionskapitalet är lägre än 400 kronor tar Folksam inte ut någon flyttavgift.

Se [folksam.se](https://www.folksam.se) för aktuell information om avgifter.

Skatter

Avkastningsskatt

Folksam betalar, enligt lag, årlig avkastningsskatt som dras från försäkringens värde.

Inkomstskatt

Din utbetalning från försäkringen beskattas som inkomst av tjänst. Folksam gör avdrag för preliminär skatt.

Övrigt

Information om försäkringen

Pensionsbesked

Innan ålderspensionen börjar betalas ut får du ett årligt pensionsbesked från Avtalat med information om dina ITP-försäkringar, förutom ITPK-P. Har du frågor om detta pensionsbesked ska du vända dig till Avtalat.

Efter det att ålderspensionen börjat betalas ut får du ett pensionsbesked från Folksam istället. Du kan även få ett pensionsbesked från Folksam i de fall Avtalat ej skickar ut ett. Du kan följa värdeutvecklingen på [folksam.se](https://www.folksam.se), under Logga in - Mina sidor.

Förmånstagarförordnande

Har du frågor om ditt förmånstagarförordnande ska du vända dig till Avtalat.

Frågor om ditt förmånstagarförordnande för ITPK-P besvaras av Folksam.

Information innan utbetalning

Minst tre månader innan du fyller 65 år får du en kortfattad information från Folksam om de ändringsmöjligheter du har innan utbetalningen påbörjas.

Information till din arbetsgivare

Din arbetsgivare har rätt att från Folksam få del av information som behövs för bedömning av rätten till avdrag för pensionskostnader. Arbetsgivaren har också rätt att av Folksam begära annan information rörande försäkringen.

Behandling av personuppgifter

Folksam värnar om din personliga integritet och vill att du ska känna dig trygg i hur vi hanterar dina uppgifter. När du ingår ett försäkringsavtal med Folksam behandlar vi dina personuppgifter huvudsakligen för att fullgöra våra åtaganden enligt försäkringsavtalet och för att följa de lagar och regler som gäller för vår verksamhet. Vi behandlar även dina uppgifter när vi har ett berättigat intresse att behandla dina personuppgifter till exempel för att tillhandahålla relevant information och marknadsföring till dig och för att utveckla våra produkter och tjänster. Hur vi behandlar dina personuppgifter beror på vilka produkter du har hos oss. På www.folksam.se/personuppgifter hittar du mer information om hur vi behandlar dina personuppgifter. Där kan du bland annat läsa om vilka personuppgifter vi behandlar, för vilka ändamål vi behandlar personuppgifter, vilka parter vi delar personuppgifter med och hur du utövar dina rättigheter. Du kan även kontakta vår kundservice på 0771-950 950.

Skaderegistrering

Folksam använder sig också av ett för försäkringsbranschen gemensamt skadeanmälningsregister (GSR). Detta register innehåller vissa uppgifter om skadan samt uppgift om vem som begärt ersättning och används endast i samband med skadereglering. Det innebär att Folksam får reda på om du tidigare anmält någon skada hos annan försäkringsgivare. Ändamålet med GSR är att tillhandahålla ett underlag till bland annat försäkringsföretag och tjänstepensionsföretag för att identifiera oklara försäkringsfall. Därigenom kan företagen motverka utbetalning av ersättningar som baseras på oriktiga uppgifter. Uppgifterna kan även användas i avidentifierad form för statistiska ändamål.

Personuppgiftsansvarig för GSR är Skadeanmälningsregister (GSR) AB, Box 24171, 104 51 Stockholm. Se www.gsr.se för mer information om den behandling av uppgifter som förekommer i registret.

Kontaktuppgifter

Se folksam.se för kontaktuppgifter inom Folksam och för Kundombudsmannen Folksam.
Se avtalat.se för kontaktuppgifter inom Avtalat.
Se collectum.se för kontaktuppgifter inom Collectum.

Om du inte är nöjd

Vänd dig först till Folksam

Om du har frågor om behandlingen av ditt ärende, ta i första hand kontakt med ärendets handläggare, som kan ge dig förklaringar och kompletterande upplysningar.

Om du skulle vilja gå vidare med ditt ärende, har du rätt att få det omprövat hos Folksam eller överprövat enligt nedan.

Genom konsumentvägledaren i din kommun eller genom Konsumenternas försäkringsbyrå kan du få vägledning i frågor som rör försäkring och sparande enligt nedan.

Din rätt till överprövning av ditt ärende

Om du inte är nöjd med Folksams beslut eller handläggning kan du begära att få ditt ärende prövat hos Kundombudsmannen Folksam. Om det därefter föreligger tvist kan du begära överprövning i allmän domstol.

Om ditt ärende gäller tolkning av pensionsplanerna prövas din fråga i första hand i nämnd, se nedan. Om det därefter föreligger tvist har part i tvisten rätt att hänskjuta frågan för slutligt avgörande till pensionsskiljenämnd enligt pensionsplanens bestämmelser.

Kundombudsmannen Folksam

Kundombudsmannen Folksam är en fristående och opartisk instans som kostnadsfritt prövar de flesta försäkrings-, sparande och skadeärenden. Anmälan måste göras inom ett år från det att Folksam lämnat slutligt besked.

Adress: 106 60 Stockholm
Telefon: 020-65 52 53
E-post: kundombudsmannen@folksam.se
folksam.se/kundservice/kundombudsmannen

Nämnder

ITPK enligt ITP-planen och Livsarbetstidspension: Kollektivavtalsparterna har träffat överenskommelser om en särskild nämnd, ITP-nämnden, som svarar för tolkningen av pensionsplanerna. Försäkringstagare eller du som försäkrad kan begära att fråga som angår er ska prövas av nämnden. Begäran om prövning i ITP-nämnden ska lämnas till Collectum, som ansvarar för nämnden.

Om ett ärende har prövats av ITP-nämnden och tvist om tolkning eller tillämpning av försäkringsvillkoren eller försäkringsavtalet i övrigt föreligger, kan part hänskjuta tvisten till Pensionsskiljenämnden för avgörande. Skiljenämnden består av ledamöter utsedda av kollektivavtalsparterna. Det går också att få rättslig prövning genom att talan väcks i allmän domstol, under förutsättning att saken inte tidigare avgjorts genom skiljedom.

ITPK-P: Kollektivavtalsparterna har träffat överenskommelse om en särskild nämnd, ITP-P-nämnden, som svarar för tolkningen av de överenskommelser och villkor som gäller för ITP-P-planen. Försäkringstagare eller du som försäkrad kan begära att fråga som angår er ska tas upp till behandling i denna nämnd. Innan ITP-P-nämnden behandlar en fråga som anmälts till nämnden eller i övrigt ska behandlas i nämnden, ska yttrande från ITP-nämnden inhämtas i aktuell fråga. Begäran om prövning i ITP-P-nämnden ska lämnas till Folksam, som därefter vidarebefordrar ärendet till nämnden för handläggning.

ITPK-PP: Kollektivavtalsparterna har träffat överenskommelse om en särskild nämnd, Pressens pensionsnämnd, som svarar för tolkningen av pensionsplanen.

Allmän domstol

Tvist med Folksam kan prövas av tingsrätten. Om du har rättsskyddsförsäkring kan du få ersättning därifrån för en del av kostnaderna. Du måste i så fall kontakta advokat eller annat lämpligt ombud, som kan godkännas av Nämnden för Rättsskyddsfrågor (FNR).

Konsumentvägledning

- Konsumenternas försäkringsbyrå

Konsumenternas försäkringsbyrå ger kostnadsfri vägledning i frågor som rör försäkring, men prövar inte enskilda tvister.

Adress: Box 242 15, 104 51 Stockholm

Telefon: 0200-22 58 00

konsumenternas.se

- Kommunal konsumentvägledning

Kommunal konsumentvägledning finns i många kommuner och ger kostnadsfri hjälp i försäkringsärenden.

Begreppsförklaringar

Arvsvinst

Pensionskapital efter avliden med försäkring som saknar fullständigt återbetalningsskydd eller annat efterlevandeskydd och som tillfaller övriga liknande försäkringar.

Flytträtt

Villkor i försäkring som gör det möjligt för försäkringstagaren eller den försäkrade att under vissa förutsättningar flytta pensionskapital från en försäkringsgivare till en annan, eller från en förvaltningsform till en annan.

Förmånstagare

Person som har rätt att få utbetalning från försäkringen.

Försäkrad

Fysisk person på vars liv, ålder eller hälsa en försäkring gäller. För denna försäkring är det den anställde som är försäkrad och i dessa försäkringsvillkor benämns den försäkrade i du-form.

Försäkringsgivare

Försäkringsföretag eller tjänstepensionsföretag som fysisk eller juridisk person har tecknat försäkring med. För försäkring i dessa villkor är tjänstepensionsföretaget Folksam Tjänstepension försäkringsgivare.

Försäkringshandlingar

Försäkringsbesked

Innehåller upplysningar om försäkringens omfattning.

Försäkringsvillkor

Beskriver de regler som gäller för försäkringen. Innehåller bland annat upplysningar om vem som är försäkringsgivare samt vilka ersättningsmoment och ändringsmöjligheter som finns.

Försäkringstagare

Fysisk eller juridisk person som har tecknat försäkring med försäkringsgivare eller som har övertagit en försäkring. För denna försäkring är det arbetsgivaren som är försäkringstagare.

Försäkringstid

Försäkringens giltighetstid.

Garanterat pensionsbelopp

Det lägsta pensionsbelopp som Folksam garanterar att betala ut enligt försäkringsavtalet och enligt gjorda inbetalningar.

Prisbasbelopp

Belopp som grundar sig på prisutvecklingen i samhället (konsumentprisindex) och som varje år bestäms av regeringen.

Reallokering

Reallokering betyder återtag, det vill säga att försäkringsgivaren minskar det preliminärt fördelade överskottet på försäkringen.

Tillgångsslag

Tillgångar som försäkringens premier placeras i, till exempel aktier och fastigheter.

Traditionell försäkring (förvaltning)

Förvaltningsform som innebär att försäkringsgivare bestämmer hur pengarna ska placeras och som normalt innehåller någon form av garanti.

Återbetalningsskydd

Efterlevandeskydd som innebär att hela eller en del av pensionskapitalet betalas ut till förmånstagare vid den försäkrades död.